

**Inval du lietu nacion l s padomes s des
protokols**

2012. gada 24.septembr

**S de notiek: Cilv ku ar invalidit ti inform cijas un vides pieejam bas centr „VAR”,
Kr.Valdem ra iel 38**

S de s kas: plkst. 11.30

Piedal s:

Padomes locek i vai to aizvietot ji:

- I.Balodis** Inval du un vi u draugu apvien bas “Apeirons” prezidents;
- A.Bauere** Sabiedr bas integr cijas fonda direktore;
- E.Celmi a** Labkl j bas ministrijas Soci l s iek aušanas un soci l darba politikas departamenta direktore- labkl j bas ministres viet ;
- I.Leimane-
Veldmeijere** Resursu centra cilv kiem ar gar giem trauc jumiem “Zelda” direktore;
- L.Neiders** Tautsaimniec bas strukt rpolitikas departamenta Ekonomisk s politikas koordin cijas noda s vad t js - ekonomikas ministra viet ;
- A.Pavlins** Latvijas Nedzird go savien bas prezidents;
- S.Pablaka** Vesel bas ministrijas Vesel bas apr pes departamenta, Vesel bas apr pes organiz cijas noda s vad t ja- vesel bas ministres viet ;
- Iveta Rezevska** Ties bsarga biroja Soci lo, ekonomisko un kult ras ties bu noda s vad t ja-ties bsarga viet ;
- S.Spro e** Latvijas Neredz go biedr bas priekšs d t ja;

Citi dal bnieki:

- B.Bic na** Inval du un vi u draugu apvien bas „Apeirons” projektu vad t ja;
- S.Balti a** SIA „Projektu un kvalit tes vad ba” projektu eksperte
- Š.B rzi a** Ties bsarga biroja Tiesisk s vienl dz bas noda s vad t ja
- G.Gr nt ls** Latvijas Neredz go biedr bas projektu koordinators
- L.Kauli a-
Bandere** Labkl j bas ministrijas Soci l s iek aušanas un soci l darba politikas departamenta vec k eksperte
- Z.Lasmane** Vesel bas un darbsp ju ekspert zes rstu valsts komisijas projektu vad t ja
- M.Porš ova** Labkl j bas ministres padomniece nozares politikas jaut jumos
- R.Simsone** Soci l s integr cijas valsts a ent ras direktore

I.Šestere biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” valdes priekšsēdētāja

D.Šmita-Stone Labklājības ministrijas Sociālais iekārtību un sociālās darba politikas departamenta vecākā referente;

A.Zverts Veselības un darbaspēju ekspertizējošā valsts komisijas vadītājs

L.Žvirble Labklājības ministrijas Sociālais iekārtību un sociālās darba politikas departamenta vecākā referente;

Nepiedalās:

Latvijas Paralimpiskās komitejas prezidente;

izglītības un zinātnes ministrs;

Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas priekšsēdētājs;

Latvijas Invalidu biedrības priekšsēdētājs;

Latvijas Brīvprātīgo savienības priekšsēdētājs;

Latvijas asociācijas “Rūpju bērni” priekšsēdētājs;

Darba kārtība:

Nr.	Tema	Ziņotājs / iesaistītie
1.	Profesionālās un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšana personām ar invaliditāti un personām ar prognozējamu invaliditāti.	<i>SIVA</i>
2.	Informācija par VDE VK stenot ESF līdzfinansēt projekta „Darbaspēju vairošanas sistēmas pilnveidošana” gaitu un ieskaits jaunajos invaliditātes noteikšanas kritērijos (izmaiņu juma projekta rezultāti)	<i>Sandra Baltiņa</i>
3.	Citi jautājumi	<i>ILNP locekļi</i>

E.Celmiņa atklājis šīs dienas informāciju, ka Labklājības ministri uz šīs dienas nevarēja ierasties, jo bija nepieciešams apmeklēt ārpus valsts kaimiņvalsts Ministru. Šīs dienas vadītājs ir I.Balodis.

1. Profesionālās un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšana personām ar invaliditāti un personām ar prognozējamu invaliditāti.

R.Simsone sniedz informāciju par sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem, to saņemtiem un šo pakalpojumu veidiem. Viņa norāda, ka Sociālās integrācijas valsts aģentūra (turpmāk – SIVA) 60-70% no valsts budžeta apmaksātu sociālo rehabilitācijas pakalpojumu saņēmēju skaita ir personas ar funkcionālajiem traucējumiem. Laika periodā no 02.01.-31.08.2012., valsts apmaksātu sociālo rehabilitāciju ir saņēmuši 1512 klienti, no kuriem 797-personas ar funkcionālajiem traucējumiem, 375-politiski represētās personas, 338- AES avārijas sekulīkvidēšanas dalībnieki un 2- personas ar prognozējamu invaliditāti.

A.Pavlinš jautā, cik cilvēkiem gadījumā SIVA sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus?

R.Simsone norāda, ka apmierinātiem klientiem šīs dienas laikā tiek sniegti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi, atbilstoši personas individuālajam vajadzībām.

I.Balodis vaic , vai ir iesp jams person m ar smagu invalidit ti SIV ir pieejams asistenta pakalpojums?

R.Simsone sniedz atbildi, ka person m ar smagu invalidit ti SIVA ir pieejami apr p t ji, kuri pal dz p rvietoties. Savuk rt asistenta pakalpojumu var sa emt gad jum , ja to apmaks pašvald ba un imenes rsts ar soci lo dienestu ir izv rt juši, ka konkr tai personai pakalpojums ir nepieciešams.

I.Balodis interes jas, vai asistenta pakalpojums nav soci l s rehabilit cijas pakalpojumu sast v , ko pied v SIVA.

R.Simsone nor da, ka nav, jo esoš likumdošana to neparedz. SIVA ir pieejams apr p t ja pakalpojums.

I.Balodis jaut , vai Ministru kabineta noteikumi saist b ar asistenta pakalpojumu izgl tojamajiem b s attiecin mi ar uz SIVU?

E.Celmi a atbild, sakot, ka asistenta pakalpojums izgl tojamajiem b s pieejams ar SIV , jo tas b s pieejams visp r j s, pamata, vid j s un profesion l s izgl t bas iest d s.

A.Pavlinš vaic , k SIVA var nodrošin t pakalpojumu, kura izmaksas vienai personai ir 19 latu dien un ietver ar daž das proced ras, din šanu un izmitin šanu?

R.Simsone skaidro, ka nor d t summa tika noteikta kr zes laik , bet b t b t ir atkar ga no personu skaita vien istab . Nor da, ka person m ar funkcion liem trauc jumiem soci lo rehabilit ciju atkr toti vajadz tu sa emt jau p c gada, nevis ilg ka laika perioda, k tas ir šobr d. Tas veicin tu efekt v ku soci lo rehabilit ciju.

I.Balodis l dz skaidrot, k p c un k d m person m tiek atteikta soci l rehabilit cija.

R.Simsone skaidro, ka, piem ram, ja personai p c rehabilit cijas pakalpojuma sa emšanas funkcion lo trauc jumu smaguma pak pe bija nov rt ta ar bartela indeksu 18, bet atkr toti persona v ršas SIVA ar bartela indeksu 6, tas rada pamatotas šaubas par bartela indeksa objektivit ti. T du gad jumu nav daudz un viss ir atkar gs no soci l dienesta un imenes rsta izv rt juma par rehabilit cijas pakalpojuma nepieciešam bu.

R.Simsone sniedz inform ciju par profesion l s rehabilit cijas pakalpojumu sa emšanas krit rjiem, p c kuriem atlasa personas š pakalpojuma sa emšanai, k ar SIVA pied v taj m profesion l s rehabilit cijas programm m un atbalsta punktiem, lai personas ar invalidit ti var tu sa emt profesion l s rehabilit cijas pakalpojumu tuv k dz vesvetai. Nor da, ka profesion lo rehabilit ciju persona var uzs kt, ja ir atzinums no VDE K par profesion l s p rkvalifik cijas nepieciešam bu. Daž di speci listi (psihologs, ergoterapeits utt.) nosaka profesion lo piem rot bu izgl t bas programmai, atbilstoši personas vajadz b m. No valsts budžeta l dzek iem gad apm ram 400 person m tiek apmaks ta profesion l rehabilit cija.

Pašlaik SIVA pilnveido profesion l s rehabilit cijas pakalpojumu datu b zi, lai soci lais dienests u.c.iesaist t s instit cijas var tu operat vi atrast inform ciju par konkr to personu. Nepieciešama personas attiec gi motiv t, lai t s iesaist tos m c b s.

E.Celmi a nor da, ka VDE VK par profesion l s p rkvalifik cijas nepieciešam bu izsniedz aptuveni 6000 atzinumus gad , bet SIVA gad sniedz profesion l s rehabilit cijas pakalpojumu tikai aptuveni 400 person m gad un vaic p c k diem krit rjiem SIVA izv las personas profesion l s rehabilit cijas pakalpojuma sniegšanai?

R.Simsone atbild, ka ne visas personas v las sas emt min to pakalpojumu. Daudzas no person m ir ar emigr jušas.

A.Pavlinš papildina, sakot, ka ir personas, kuras izv las citas izgl t bas iest des, nevis SIVA.

E.Celmi a jaut , kuras ir t s grupas p c invalidit tes funkcio n l trauc juma veida, kas sa em profesion lo rehabilit ciju SIVA?

R.Simsone saka, ka ir personas ar daž diem funkcio n lajiem trauc jumiem un tuv kaj laik pl no s kt apm c bas ar neredz gajiem cilv kiem.

G.Gr nt Is vaic , vai ir statistikas dati par to, cik personas p c SIVA pabeigšanas tiek nodarbin tas?

R.Simsone saka, ka apm ram 70% no apm c taj m person m ir nodarbin tas.

A.Pavlinš jaut , vai personas, kas beidz SIVA vair k ir darba m ji, vai pašnodarbin tas personas?

R.Simsone atbild, ka SIVA absolventi ir gan pašnodarbin tas personas, gan darba m ji, bet ir ar personas, ka izv las turpin t izgl toties t l k.

S.Spro e vaic , k das izgl t bas programmas tiek pied v tas neredz g m, v jredz g m person m?

R.Simsone atbild, ka tiek izv rt ts individu li, k da programma konkr tai personai ir piem rota un nepieciešama, bet atseviš u izgl t bas programmu nav.

I.Leimane-Valdmeijere jaut , vai SIVA programmas ir piel gotas person m ar intelektu l s att st bas trauc jumiem?

R.Simsone atbild, sakot, ka ir programmas, kuras var apg t ar personas ar intelektu l s att st bas trauc jumiem, piem ram, pav ra pal ga vai šuv ja profesij .

A.Pavlinš izsaka pateic bu **R.Simsonei** par asistentu un surdotulku apm c bu SIVA, kas ir atbalsts person m ar dzirdes trauc jumiem.

2. Inform cija par VDE VK stenot ESF l dzfinans t projekta „Darbsp ju v rt šanas sist mas pilnveidošana” (turpm k-izm in juma projekts) gaitu un ieskats jaunajos invalidit tes noteikšanas krit rijos (izm in juma projekta rezult ti)

S.Balti a sniedz prezent ciju par invalidit tes noteikšanas sist mas ieviešanas izm in juma projektu, ietverot sist mas darb bas tr kumu identific šanu un tr kumu nov ršanas uzraudz bu. Tiek defin ti projekta m r i, sniegta inform cija par metodiskajiem materi liem, klientu un iesaist to speci listu raksturojumu, kvantitat vaj m un kvalitat vaj m metod m utt. Tiek nor d ts uz to, ka Latvij nav izstr d ta vienota pieeja personu funkcio n lo ierobežojumu v rt šanai.

S.Balti a uzskata, ka Vesel bas ministrijai nepieciešams uzlabot starptautisko funkcio n lo ierobežojumu klasifikatoru, jo katrai slim bai ir plaši funkcio nali ierobežojošie aspekti –

vide, soci lie u.c.ierobežojumi, ne tikai fiziskie. T pat, nepieciešams izstrādāt vienotu metodisko materiālu rīstiem klienta funkcionālajam novērtējumam.

A.Pavlinš jautā, kas ir šīs izmaiņu projekta stenotēji?

S.Baltiņa atbild, sakot, ka SIA „Projektu un kvalitātes vadība”.

Z.Lasmane papildina, sakot, ka VDE VK stenoja 2010.gadā iepirkumu par projekta izstrādi, kur uzvarēja Pilsniskā savienība, kas ir projekta autors. Pēc tam bija vēl viens konkurss par projekta pilotēšanu, kur uzvarēja S.Baltiņa pārstāvētais SIA „Projektu un kvalitātes vadība”. Izmaiņu juma projekta izstrādes termiņš ir 1.novembris.

M.Poršova vaicā VDE VK vadītājam, vai tiks ievēroti projekta stenošanas termiņi?

A.Zverts atbild, sakot, ka VDE VK ir izvērtējis iespējamos riskus, ir sastādījis kalendāra grafiku, kur plānots iekavēt.

I.Balodis vaicā, kā šīs novērtēšanas sistēmas ietekmēs klientus?

S.Baltiņa atbild, ka liela daļa klientu bija pret klīniskā psihologa apmeklējumu un tas ir izskaidrojams ar informācijas trūkumu par šīs speciālista nozīmi. Pozitīva attieksme bija saistīta ar fizikālās un rehabilitācijas speciālista, kā arī sociālā darbinieka apmeklējumu. Liela daļa nevēlas piedalīties VDE VK komisijas sēdēs laika trūkuma dēļ vai ar uzskatu, ka viņu klātbūtne nemainīs VDE VK pieņemto lēmumu. Turpretī citi norādīja, ka tieši viņu klātbūtnē tiks pieņemti objektīvi lēmumi.

M.Poršova vaicā, kā klienti vērtēs ekspertus?

S.Baltiņa atbild, ka nevar sniegt objektīvu vērtējumu, jo klientiem bija jāaizpilda trīs dažādas aptaujas anketas. Tiek norādīts, ka rīsti-eksperti uzskata, ka īmenes rīstiem trūkst zināšanu, gan kuros gadījumos pacients jānosūtī pie klīniskā psihologa, fiziskās un rehabilitācijas medicīnā, gan par to, kā pareizi jāaizpilda forma Nr.088/u. Turklāt ne visiem rīstiem ir datorizētas darba vietas un pietiekamas e-prasmes.

I.Balodis ierosina piesaistīt Veselības ministriju, lai tā sniegtu komentārus gan par e-veselību, gan par īmenes rīstu nozīmi šajā projektā. Tādējādi, ir jāprasa Veselības ministrijas komentāri šajā jautājumā.

S.Pablaka uzsver, ka kopš pastāv IRP ir liela pretestība no īmenes rīstu puses dokumentu aizpildīšanai.

E.Celmiņa papildina, sakot, ka izmaiņu juma projekts jau 2013.gadā paredz īmenes rīstu apmēcību.

Z.Lasmane saka, ka šīs izmaiņu mērķis ir samazināt īmenes rīsta funkcijas un uzsver, ka saistīta ar projektu ir nepieciešams tikties ar Veselības ministriju.

E.Celmiņa norāda, ka ir izveidota darba grupa saistīta ar IRP izstrādi. No IRP attiecīgais speciālists varētu secināt par to, kādas darbības vai manipulācijas iepriekš veiktas personai.

I.Balodis jautā, vai jaunā izvērtēšanas sistēma samazinās birokrātiskās slogu?

S.Balti a atbild, ka b s nepieciešams invalidit tes ekspert ze b s likietilp g ka, bet objekt v ka.

A.Z verts papildina, ka VDE VK neb s vairs tik liela saskarsme ar klientu k l dz šim, jo vair k klienta nov rt šana notiks p c dokumentiem. Izm in juma projekta galvenais m r is ir izveidot nov rt šanas sist mu, kura b tu saprotama klientam un objekt va.

I.Balodis ierosina kl tesošajiem r kot san ksmi novembra beig s ar NVO, lai p rrun tu jaut jumus saist b ar projektu.

3. Citi jaut jumi.

E.Celmi a aicina uz ILNP s di, kura notiks š gada beig s, sniegt priekšlikumus, k di jaut jumi iek aujami ILNP 2013.gada darba k rt b un jaut jumiem, kas atseviš i b tu apspriežami ar NVO.

Kl tesošie tiek inform ti par to, ka tuv kaj laik Saeim b s 3.las jums, kas paredz groz jumus r c bsp jas regul jum . Tieslietu ministrija pl no r kot konferenci, lai inform tu par jauno regul jumu.

ILNP decembra s des darba k rt b ir pl nots apl kot jaut jumus par tehniskajiem pal gl dzek iem un sniegt zi ojumu par ANO Konvencijas par cilv ku ar invalidit ti ties b m sagatavošanas gaitu. Saska ar likuma „ Par Konvenciju par personu ar invalidit ti ties b m” 2.punktu Konvencij paredz to saist bu izpildi koordin Labkl j bas ministrija. Konvencijas 33.panta 2.punkt min to p rraudz bu nodrošina Latvijas Republikas ties bsargs.

Nol ma:

1. Š gada novembr r kot san ksmi ar NVO par ESF projekta „Darbsp ju v rt šanas sist mas pilnveidošana” stenošanu;
2. Uzaicin t uz san ksmi ar NVO p rst vjus no Vesel bas ministrijas, lai run tu par t s iesaisti iepriekš min taj projekt un e-vesel bas projekta gaitu.

Pielikum : 1) Izdales materi ls par profesion l s un soci l s rehabilit cijas pakalpojumu nodrošin šanu person m ar invalidit ti un person m ar prognoz jamo invalidit ti;
2) S.Balti as sniegt prezent cija par VDE VK stenot ESF l dzfinans t projekta „Darbsp ju v rt šanas sist mas pilnveidošana” gaitu un ieskats jaunajos invalidit tes noteikšanas krit rijos (izm in juma projekta rezult ti).

S di sl dz: plkst. 13.30

Inval du lietu nacion l s padomes
priekšs d t jas viet , Inval du un vi u draugu
apvien bas “Apeirons” prezidents

I.Balodis

Protokol ja:
L.Žvirble, 67021680,
Liene.Zvirble@lm.gov.lv

L.Žvirble